«Мемлекеттік аннуитеттік компания» ӨСК» АҚ

АО «КСЖ «Государственная аннуитетная компания»

БЕКІТІЛГЕН
«Мемлекеттік аннуитеттік компания» өмірді сақтандыру компаниясы» АҚ
Директорлар кеңесінің 2025 жылғы «1» қазандағы № 17 шешімі

«МЕМЛЕКЕТТІК АННУИТЕТТІК КОМПАНИЯ» ӨМІРДІ САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫ» АҚ ТҰРАҚТЫ ДАМУ САЯСАТЫ

С МАК 16

Басылым: бірінші

Астана қ., 2025 ж.

МАЗМҰНЫ

1-БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР.....3
1. Саясаттың мақсаты мен міндеттері..... 4
2. Қолданылу саласы.....5
3. Жауапкершілік.....5
2-БӨЛІМ. НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР.....6
4. Мақсаттар туралы мәлімдеме.....6
5. Қоғамның ESG және тұрақты даму саласындағы қызмет қағидаттары.....6
6. Тұрақты дамудың басым мақсаттары.....8
7. Қоғамның тұрақты даму бағыттары.....8
8. Мүдделі тараптармен (стейкхолдерлермен) өзара іс-қимыл.....10
9. Қоғамның тұрақты даму жүйесін басқару.....13
10. Мониторинг және есептілік.....19
3-БӨЛІМ. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР.....21

1-ТАРАУ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Осы «Мемлекеттік аннуитеттік компания» өмірді сақтандыру компаниясы» АҚ орнықты даму саясаты (бұдан әрі – саясат) «Мемлекеттік аннуитеттік компания» өмірді сақтандыру компаниясы» АҚ (бұдан әрі - Қоғам) орнықты даму саласындағы қызметінің мақсаттарын, қағидаттары мен бағыттарын айқындайды.

2. Саясат ұзақ мерзімді қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз етуге, клиенттер мен серіктестердің сенімін арттыруға және Қоғамның әлеуметтік және экологиялық дамуына үлес қосуға бағытталған.

3. Саясат Қоғамның барлық құрылымдық бөлімшелері мен қызметкерлеріне қолданылады.

4. Осы саясаттың қағидаттарын әлеуметтік, экологиялық мәселелер, экономикалық тиімділікті қамтамасыз ету мәселелері және мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл мәселелері бөлігінде ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу кезінде назарға алу қажет.

5. Саясатта келесі анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) **Мемлекеттік органдар** – Қазақстан Республикасының Конституциясына, заңдарына және өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес мемлекет атынан жалпыға міндетті мінез-құлық қағидаларын белгілеу, әлеуметтік маңызы бар қоғамдық қатынастарды басқару және реттеу, сондай-ақ белгіленген қағидалардың сақталуын бақылау жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын мемлекеттік мекемелер:

2) **БҰҰ Жаһандық шарты** – адам құқықтары, еңбек қатынастары, қоршаған ортаны қорғау және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл салаларындағы он негізгі қағидатты ілгерілетуге бағытталған тұрақты даму саласындағы ең ірі халықаралық бастама. БҰҰ Жаһандық шартының қағидаттарын коммерциялық және іскерлік стратегияларға енгізу және оған адалдықты жария түрде растау жауапты корпоративтік тәжірибенің және адал іскерлік беделдің кеңінен танылған көрсеткіштері болып табылады, сондай-ақ бизнестің ұзақ мерзімді тұрақтылығының маңызды элементтері саналады;

3) **Жалғыз акционер** – Қоғамның жоғарғы органы. Қоғамның жалғыз акционері болып Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі табылады, ол тиісті қабылдау-тапсыру актісі негізінде Қоғамның мемлекеттік акциялар пакетін иелену және пайдалану құқықтарын жүзеге асырады және акционер құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша дербес шешім қабылдайды;

4) **Мүдделі тұлғалар (стейкхолдерлер)** – Қоғам қабылдайтын шешімдерге елеулі оң немесе теріс әсер ететін және/немесе сол шешімдердің ықпалына ұшырайтын жеке және заңды тұлғалар, адамдар топтары немесе

ұйымдар (мысалы, Қоғам қызметкерлері, клиенттер, өнім берушілер (контрагенттер), мемлекеттік органдар және т.б.);

5) **Стейкхолдерлер картасы** – мүдделі тараптардың санаттарын, олардың ықпал ету деңгейін және мүдделілік дәрежесін көрсететін талдамалық құрал;

6) **ТНК** – тиімділіктің негізгі көрсеткіштері (индикаторлары) – Қоғамның, оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің қызмет тиімділігін сипаттайтын көрсеткіштер, олар олардың қызметінің нәтижелілігін бағалауға мүмкіндік береді. ТНК сандық және/немесе сапалық мәнге ие болуы мүмкін, соның ішінде жылдар бойынша бөлінісімен, Қоғамның даму жоспары аясында бекітілетін немесе әрбір қызметкерге жеке бекітіліп, олардың жоспарланған және есептік кезеңдердегі қызмет нәтижелеріне сәйкес келетін көрсеткіштер.

7) **БҰҰ (Біріккен Ұлттар Ұйымы)** – халықаралық бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтау және нығайту, сондай-ақ мемлекеттер арасындағы ынтымақтастықты дамыту мақсатында құрылған халықаралық ұйым;

8) **БАҚ** – бұқаралық ақпарат құралдары;

9) **Директорлар кеңесі** – Қоғамның басқару органы;

10) **Тұрақты даму** – Қоғам өз қызметінің қоршаған ортаға, экономика мен Қоғамға әсерін ескере отырып, мүдделі тараптардың мүдделерін сақтау қағидаттары негізінде шешімдер қабылдайтын даму үлгісі. Тұрақты даму қазіргі ұрпақтың қажеттіліктерін қанағаттандырумен қатар, келешек ұрпақтың да өз қажеттіліктерін қанағаттандыру мүмкіндігін сақтауы тиіс;

11) **Тұрақты дамудың мақсаттары (ТДМ)** – кедейлікті жоюға, теңсіздік пен әділетсіздікпен күреске, сондай-ақ ғаламшарды қорғауға және бүкіл халық үшін бейбітшілік пен өркендеуді қамтамасыз етуге бағытталған ғаламдық мақсаттар жиынтығы. Бұл мақсаттар 2015 жылы БҰҰ Бас Ассамблеясымен «барлығы үшін жақсы әрі тұрақты болашаққа қол жеткізу жоспары» ретінде қабылданған 17 өзара байланысты мақсаттан тұрады;

12) **ESG** (Environmental, Social, Governance) - Қоғамды экологиялық, әлеуметтік және басқарушылық мәселелерді шешуге және орнықты дамуға тартуға қол жеткізілетін Қоғамды басқару сипаттамаларының жиынтығы: БҰҰ Жаһандық шартының қағидаттары және ЮНЕП қаржылық бастамасының жауапты банктік қызметінің қағидаттары (Principles for Responsible Banking UNEP FI);

13) **ESG – тәуекел** (Environmental, Social and Governance) - экологиялық, әлеуметтік тәуекелдер, сондай-ақ корпоративтік басқару тәуекелдері шеңберінде бизнестің тұрақты дамуын айқындайтын тәуекел түрі.

1. Саясаттың мақсаты мен міндеттері.

6. Саясат Қоғамның ESG және тұрақты даму саласындағы қызметінің негізгі қағидаттарын, мақсаттарын, бағыттары мен міндеттерін белгілеу, сондай-

ақ осы қызметті басқару жүйесін және мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау тәсілдерін айқындау мақсатында әзірленген.

7. Саясатты іске асыру мыналарға бағытталған:

- Қоғамның экономикалық, әлеуметтік және экологиялық салалардағы орнықты дамуға жауапкершілігі мен үлесін арттыру;
- мүдделі тараптармен өзара іс - қимылды дамыту және қоғамға деген сенімді нығайту;
- еңбек тиімділігін арттыру және қызметкерлердің әлеуетін ашу үшін жағдай жасау;
-корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру және бизнес-процестердің ашықтығын арттыру;
- ESG принциптерін бизнес-процестерге біріктіру.

2. Қолдану саласы

8. Бұл Саясат ESG *(экология, әлеуметтік жауапкершілік және корпоративтік басқару)* саласындағы жаһандық қағидаттарды, талаптар мен стандарттарды ескере отырып әзірленген.

9. Бұл Қоғамның ESG және тұрақты даму мәселелеріне көзқарастарын анықтайтын және жүйелейтін негізгі құжат болып табылады.

10. Саясат талаптары Қоғамның барлық құрылымдық бөлімшелері ESG және тұрақты даму шеңберіндегі қызметті жоспарлау және жүргізу кезінде орындауы үшін міндетті.

11. Саясат жария сипатқа ие және Қоғамның ресми интернет-ресурстарында орналастырылады.

3. Жауапкершілік

12. Қоғам өз еркімен орнықты даму жүйесін тиімді іске асыру туралы шешім қабылдайды және осы саясат осы бағыттағы іргелі қадам болып табылады.

13. Қоғам тұрақты даму жүйесін Қоғамдағы корпоративтік басқару жүйелерімен интеграциялау процесі барлық негізгі аспектілер мен мәселелер үшін бір уақытта немесе бірдей жылдамдықпен орындалмауы керек екенін түсінеді. Қысқа немесе ұзағырақ уақыт кезеңінде бірнеше әлеуметтік жауапкершілік мәселелерін шешу бойынша қабылданып жатқан шаралар реализм тұрғысынан талданатын болады және қоғамның мүмкіндіктерін, қолжетімді ресурстар мен басымдықтарды ескеретін болады.

14. Қоғамның Директорлар кеңесі мен Басқармасы осы Саясаттың орнықты даму қағидаттары мен ережелерінің енгізілуіне, сондай-ақ орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарының орындалуына стратегиялық басшылық пен бақылауды жүзеге асырады.

15. Осы Саясатты іске асырудың тиімділігін мониторингілеу және бағалау, сондай-ақ оны уақтылы өзектендіру үшін жауапкершілік орнықты даму мәселелеріне жауапты қызметкерге/құрылымдық бөлімшеге жүктеледі.

2-ТАРАУ. НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

4. Мақсаттар туралы мәлімдеме

16. Қоғам өзінің экономикаға, экологияға және Қоғамға ықпалының маңыздылығын түсінеді, ұзақ мерзімді құнның өсуіне ұмтыла отырып, мүдделі тараптардың мүдделерінің тепе-теңдігін сақтай отырып, ұзақ мерзімді кезеңде өзінің тұрақты дамуын қамтамасыз етеді. Мүдделі тараптармен жауапты, ойластырылған және ұтымды өзара іс-қимыл жасау тәсілі Қоғамның тұрақты дамуына ықпал ететін болады.

17. Қоғам тек Жалғыз акционер үшін қысқа мерзімді құнды құрудан мүдделі тараптардың - жұмысшылардың, клиенттердің, контрагенттердің, жергілікті қауымдастықтардың, қауымдастықтардың және мемлекеттік органдардың кең ауқымы үшін ұзақ мерзімді құнды қалыптастыруға басымдық беретін заманауи тәсілді ұстанады.

18. Қоғам тұрақты даму модельдеріне көшуде қаржы - технологиялық сектор компанияларының маңызды рөлін мойындайды. Мұндай көшу жаңа технологияларды, экологиялық және әлеуметтік аспектілерді қызметтің барлық бағыттары мен процестеріне интеграциялауға, сондай-ақ тиімді корпоративтік басқаруды енгізуге, ESG-тәуекелдерді басқаруға және жауапты қаржыландыру практикасын дамытуға негізделеді.

19. Қоғам Қазақстан Республикасының экономикасындағы өзінің маңыздылығын түсінеді және осы Ережеге байланысты жауапкершілікті өзіне алады. Бірегей мүмкіндіктерді пайдалана отырып, Қоғам өз әлеуетін барынша іске асыруға және ESG-өз бизнесін де, тұтастай алғанда елді де трансформациялауға жәрдемдесуге ұмтылады.

20. Қоғамның ESG және орнықты даму саласындағы қызметінің негізгі мақсаты-ұлттық деңгейде жүйелі ESG-өзгерістерді ілгерілетуде Қазақстанның сақтандыру нарығы көшбасшыларының бірі позициясын алу. Қоғам қоғамдық тиімділікке, қоршаған ортаны сақтауға, сондай-ақ қызметкерлердің, клиенттердің, Жалғыз акционердің, серіктестер мен мемлекеттің ынтымақтастығы мен дамуына негізделген өркендеу экономикасын қалыптастыруға ұмтылады.

5. Қоғамның ESG және орнықты даму саласындағы қызмет қағидаттары

21. Қоғам өз қызметінде Корпоративтік басқару кодексіне сүйенеді, БҰҰ-ның Жаһандық шартының қағидаттарын басшылыққа алады және ашықтық, есептілік, айқындылық, әдептік мінез-құлық, адам құқықтары мен мүдделі

тараптардың мүдделерін құрметтеу, заңдылық, мүдделер қақтығысының алдын алу және сыбайлас жемқорлыққа мүлдем төзбеушілік құндылықтарын ұстанады.

Адам құқықтары және еңбек қатынастары саласында Қоғам адам құқықтарын сақтайды және қорғайды, инклюзивтілік пен кедергісіз ортаны қолдайды, барлығына тең қарым-қатынасты қамтамасыз етеді және қызметкерлердің әлеуетін ашу үшін тең мүмкіндіктер ұсынады. Қоғам мәжбүрлі және балалар еңбегіне қарсы, кемсітушілікті жояды, жиналыс бостандығын және ұжымдық шарттарды қолдайды.

Қоршаған ортаны қорғау саласында Қоғам табиғатқа теріс әсерді болдырмауға және азайтуға бағытталған шараларды жүзеге асырады, экологиялық қауіпсіз және энергия үнемдейтін технологияларды қолдануды енгізеді, ресурстарды ұтымды пайдалану тәжірибелерін дамытады.

Корпоративтік басқару және іскерлік этика саласында Қоғам корпоративтік басқарудың үздік тәжірибелерін енгізеді, ішкі бақылау мен тәуекелдерді басқарудың тәуелсіз жүйесін қамтамасыз етеді, адал және әдептік бизнес-тәжірибелерді ұстанады, ақпараттық қауіпсіздік пен деректерді қорғауға ерекше назар аударады.

Қаржылық орнықтылық және жауапты инвестициялау саласында Қоғам сақтанушылар алдындағы міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етеді, инвестициялық қызметте ESG-факторларды ескереді, жауапты инвестициялау қағидаттарын қолданады және қаржылық әрі актуарлық қызметтің айқындығын қамтамасыз етеді.

Клиенттермен және сақтандыру өнімдерімен жұмыс істеуде Қоғам халықтың әртүрлі санаттары үшін сақтандыру қызметтерінің қолжетімділігін қамтамасыз етеді, клиенттерді адал әрі толық ақпараттандырады, сервистерді цифрландыруды жүзеге асырады және әлеуметтік әсері бар өнімдерді әзірлейді.

Әлеуметтік жауапкершілік саласында Қоғам қызметкерлерді оқыту, кәсіби дамыту және еңбекті қорғау арқылы қолдайды, тең мүмкіндіктер қағидатын сақтайды, әлеуметтік және қайырымдылық жобаларға қатысады.

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл саласында Қоғам мемлекеттік органдармен, реттеушілермен, салалық қауымдастықтармен, клиенттермен және қоғаммен ашық диалог құрады, МЕҰ-мен серіктестікті дамытады және қоғамдық бастамаларға қатысады.

Мониторинг және жетілдіру саласында Қоғам орнықты дамудың негізгі көрсеткіштерін белгілейді, қаржылық емес есептілікті (орнықты даму туралы есеп) дайындайды, кері байланыс тетіктерін енгізеді және Саясатты тұрақты түрде өзектендіреді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және мүдделер қақтығысы саласында Қоғам сыбайлас жемқорлықтың кез келген түріне толық төзбеушілігін жариялайды. Ішкі бақылау жүйелері сыбайлас жемқорлық құқық

бұзушылықтарын болдырмау, алдын алу және анықтау жөніндегі шараларды қамтиды.

6. Тұрақты дамудың басым мақсаттары

22. Қоғам 2015 жылы БҰҰ Бас Ассамблеясы қабылдаған 17 Тұрақты даму мақсатын толығымен қолдайды, оның 9-ы осы Саясаттың негізі болып табылады.

ТДМ 1	**Кедейлікті жою**
	Өмірді сақтандыру асыраушысынан айырылған жағдайда отбасылардың кедейлену тәуекелін төмендетеді. Қоғам осал топтарға қаржылық қорғау қамтамасыз етеді
ТДМ 3	**Денсаулық және амандық**
	Қоғам қызметкерлеріне қолжетімді медициналық сақтандыру ұсынады, жалпы қолжетімді медицинаны дамытуға, салауатты өмір салтын қамтамасыз етуге және барлық жастағы адамдардың амандығын арттыруға жәрдемдеседі
ТДМ 4	**Сапалы білім**
	Қоғам қаржылық сауаттылықты арттыру жөніндегі білім беру бастамаларын қолдайды.
ТДМ 5	**Гендерлік теңдік**
	Қоғам гендерлік теңдікті қолдайды және әрбір қызметкер үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етеді
ТДМ 8	**Лайықты еңбек және экономикалық өсу**
	Өмірді сақтандыру еңбек кірістерін қорғауға және экономиканың тұрақтылығына ықпал етеді. Қоғамның инвестициялары ұлттық экономикалық өсуді қолдайды
ТД 10	**Теңсіздікті азайту**
	Қоғам инклюзивтілікті белсенді қолдайды, осал халық топтары мен шалғай елді мекендердің Қоғам өнімдері мен қызметтеріне қолжетімділігін қамтамасыз етеді.
ТДМ13	**Климаттың өзгеруіне қарсы іс-қимыл**
	Қоғам сақтық және қоршаған ортаға теріс әсердің алдын алу қағидаттарын ұстанады.
ТДМ16	**Бейбітшілік, әділдік және тиімді институттар**
	Қоғам қаржы институттарына деген сенімді нығайтуға ықпал етеді. Қоғам сақтанушылардың құқықтарын қорғауды және қызметінің ашықтығын қамтамасыз етеді. Қызметкерлердің мүдделерін қорғау мақсатында Қоғамда Татуласу комиссиясы құрылған
ТДМ17	**Тұрақты даму мақсаттарына серіктестік**
	Қаржылық инклюзияны ілгерілету үшін мемлекетпен, МЕҰ-мен және халықаралық ұйымдармен ынтымақтастық.

7. Қоғамның тұрақты даму бағыттары

23. Қоғамның орнықты даму саласындағы негізгі бағыттары экономика, қоғам, қоршаған орта және корпоративтік тұрақтылық, сондай-ақ Қоғамның стратегиялық мақсаттары мен жалғыз акционердің көзқарасы арасындағы тепе-теңдікті сақтауды ескере отырып тұжырымдалған.

Төменде Қоғам ұмтылатын тұрақты дамудың негізгі бағыттары көрсетілген:

1) жауапты сақтандыру:

– клиенттердің ESG-тәуекелдерін айқындау, басымдық беру және басқару жүйесін әзірлеу және енгізу;

– жауапты сақтандыру қағидаттарын кезең-кезеңімен енгізу және ESG өлшемшарттарын шешім қабылдау процесіне интеграциялау;

– ESG-тәуекелдерді жалпы тәуекелдерді басқару жүйесіне енгізу;

– тұрақты дамуға ықпал ететін және сақтандыру қызметтеріне қолжетімділікті кеңейтетін өнімдер мен қызметтерді әзірлеу.

2) қоршаған ортаға әсер ету:

– Қоғам өз қызметін жүзеге асыру барысында қоршаған ортаға теріс әсердің алдын алу және оны азайту;

– экологиялық тәуекелдерді басқару және экологиялық аспектілерді ескеру;

ел көлемінде маңызды экологиялық бастамалар мен жобаларды қолдау.

3) қоғамдастық:

– білім, спорт және мәдениет саласындағы жобаларға қатысу;

– сақтандыру қызметтері арқылы ұлттық әл-ауқатты дамыту;

– халықтың әлеуметтік осал топтарын қолдау.

4) мүдделі тараптар:

– мемлекеттік органдармен, реттеушілермен, қауымдастықтармен, клиенттермен және қоғаммен диалог орнату;

– қазақстандық қоғамда қаржылық сауаттылықты дамыту;

– есептіліктің ашықтығын және тұрақты даму туралы есептерде ESG-ақпаратты ашу деңгейін арттыру.

5) Қоғам қызметкерлері:

– адам құқықтарын сақтау және инклюзивті ортаны дамыту;

– қызметкерлердің біліктілігін арттыру және ESG дағдылары мен этикалық стандарттар бойынша оқыту;

– қызметкерлерге тең мүмкіндіктер мен әділ еңбекақы төлеуді қамтамасыз ету;

– қауіпсіз еңбек жағдайларын және қызметкерлердің құқықтық қорғалуын қамтамасыз ету;

– икемді жұмыс форматтарын және қызметкерлердің тартылу тетіктерін енгізу.

6) корпоративтік тұрақтылық және басқару:

– ESG қағидаттарын қоғамның корпоративтік басқару жүйесіне интеграциялау;

– ұзақ мерзімді кезеңде экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мақсаттардың үйлесімділігін қамтамасыз ету;

– этикалық стандарттардың сақталуын бақылау, тұрақты тексерулер мен тәуекелге негізделген ішкі аудит жүргізу.

8. Мүдделі тараптармен (стейкхолдерлермен) өзара іс-қимыл жасау

24. Мүдделі тараптармен (стейкхолдерлермен) өзара іс-қимыл осы саясатты іске асырудың ажырамас шарты болып табылады, өйткені қоғамның ESG және орнықты даму саласындағы қызметі олардың мүдделерін есепке алуға және ұзақ мерзімді құндылық жасауға бағытталған. Ол үшін Қоғам:

- стейкхолдерлердің барлық топтарымен ашық және ашық диалог құрады;
- өзара әрекеттесудің оңтайлы формалары мен байланыс арналарын анықтайды;
- басқарушылық шешімдер қабылдау кезінде мүдделі тараптардың күтулерін ескереді;
- ұлттық және халықаралық деңгейде сенімді нығайтады және серіктестік қатынастарды дамытады.

25. Қоғам өз қызметін жүзеге асыру барысында мүдделі тараптардың ықпалын тигізеді немесе сезінеді. Мүдделі тараптар Қоғам қызметіне оң және теріс әсер етуі мүмкін, атап айтқанда қоғам құнының өсуі, тұрақты даму, бедел мен имидж, тәуекелдерді құру немесе азайту.

26. Қоғам мүдделі тараптармен тиісті өзара іс-қимылға маңызды мән береді және олармен диалог пен ұзақ мерзімді ынтымақтастықты жолға қою жөнінде шаралар қабылдайды.

27. Қоғам мүдделі тараптарды айқындау және олармен өзара іс-қимыл жасау кезінде мүдделі тараптарды айқындау мен олармен өзара іс-қимылдың жалпы қабылданған халықаралық стандарттарын пайдаланады.

28. Қоғам стейкхолдерлердің үлесі мен олардың мүдделерін сипаттай отырып, өз қызметі процесінде өзара іс-қимылды жүзеге асыратын әлеуетті стейкхолдерлердің толық тізбесін айқындайды. Мүдделі тараптардың маңыздылығын бағалау кезінде стейкхолдерлерді қоғам үшін маңыздылығы бойынша екі фактор бойынша саралау жүргізіледі: мүдделі Тараптың қоғамға әсер ету күші және стейкхолдердің қоғам қызметіне қызығушылық дәрежесі.

29. Қоғам тәуекелдерді ескере отырып және тәуелділікті (тікелей немесе жанама), міндеттемелерді, жағдайды (жоғары тәуекел аймақтарына ерекше назар аудара отырып), әсерді, әртүрлі (әр түрлі) перспективаларды ескере отырып, стейкхолдерлер картасын *(мүдделі тараптардың (стейкхолдерлердің) картасын құру регламентіне сәйкес)* жасайды.

30. Стейкхолдерлер картасын қоғам Басқармасы бекітеді, жыл сайынғы негізде қайта қаралады және мүдделі тараптардың тізбесін, мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау әдістері мен тәртібін қамтиды.

31. Өзінің мүдделі тараптарымен өзара іс-қимыл жасау кезінде қоғам мұндай өзара іс-қимылдың ашықтығын, тұрақтылығын және ұзақ мерзімді құндылығын қамтамасыз ететін бірқатар қағидаттарды басшылыққа алады.

1. **Маңыздылық.** Қоғам өзінің стейкхолдерлерін, сондай-ақ өзінің және

стейкхолдерлердің қандай мүдделері ол үшін маңызды болып табылатынын біледі;

2. **Толықтық.** Қоғам стейкхолдердің алаңдаушылықтарын түсінеді, атап айтқанда, олардың көзқарастарын, қажеттіліктерін және қызметтен күтетін нәтижелерін, сондай-ақ өздері үшін маңызды мәселелер бойынша пікірлерін түсінеді;

3. **Жауап беру.** Қоғам стейкхолдерлер мен Қоғамның алдында тұрған маңызды мәселелерге дәйекті түрде жауап береді. Кері байланыс тетігі жұмыс істейді, бұл ескертулерді ескеруге және сынға уақтылы жауап беруге мүмкіндік береді;

4. **Тәуекелдерді барынша азайту.** Қоғам өз қызметінің мүдделі тараптар үшін ықтимал теріс салдарын азайтуға ұмтылады;

5. **Пайданы барынша арттыру.** Қоғам қаржылық қайтарым әкеліп қана қоймай, елдің әлеуметтік және экономикалық дамуына үлес қосатын жобаларды сақтандыруға және қолдауға басымдық береді;

6. **Жүйелілік және интеграция.** Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік пен тұрақты даму мәселелері Қоғамның барлық негізгі бизнес-процестеріне интеграцияланған;

7. **Кешенділік.** Қоғам тұрақты дамуды үш негізгі бағыттың — экономика, экология және әлеуметтік саясаттың — өзара байланысы тұрғысынан қарастырады;

8. **Әлеуметтік бағыттылық.** Қоғамның қызметі жекелеген әлеуметтік топтарды (қызметкерлер, клиенттер, халықтың осал санаттары) қолдауға да, жалпы қоғамды қолдауға да бағытталған;

9. **Ашықтық.** Қоғам мүдделі тараптарға өз қызметі туралы өзекті, шынайы және мазмұнды ақпарат ұсыну арқылы жұмысының ашықтығын қамтамасыз етеді;

10. **Есептілік.** Қоғам қабылдаған міндеттемелерін орындау үшін жауапкершілікті өзіне алады және қол жеткізілген нәтижелер туралы мүдделі тараптарды хабардар етеді. Есептілік тұрақты есептілік жүйесі, оның ішінде қаржылық емес (ESG) есептілік арқылы қамтамасыз етіледі.

32. Қолданыстағы тәсілдер мен тәжірибеге сүйене отырып, Қоғам өз қызметіне ықпал ететін және өз кезегінде Қоғамның әсерін сезінетін негізгі мүдделі тараптар топтарын айқындайды:

1) Жалғыз акционер. Жалғыз акционер Қоғамның даму стратегиясының бағытын Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасы мен корпоративтік басқару қағидаттары шеңберінде айқындайды. Өзара іс-қимыл акционердің құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау және қорғау, ақпараттың айқындығының жоғары деңгейін қолдау және заманауи коммуникация арналары арқылы жүзеге асырылады. Бұл сенімді нығайтудың және Қоғамның нарықтық капитализациясын арттырудың қажетті шарты болып табылады.

2) Клиенттер. Корпоративтік және бөлшек клиенттер Қоғам бизнесінің негізін құрайды. Олардың қатарында әртүрлі жастағы және әлеуметтік топтардағы жеке тұлғалар, сондай-ақ елдің экономикалық тұрақтылығына үлес қосатын кәсіпорындар мен ұйымдар бар. Қоғам сақтандыру қызметтерінің қолжетімділігін қамтамасыз етеді, жеке клиенттердің, сондай-ақ шағын, орта және ірі бизнестің қажеттіліктеріне сай келетін өнімдерді ұсына отырып, Қазақстанның экономикалық дамуын қолдайды.

3) Қызметкерлер. Қызметкерлер Қоғамның негізгі активі болып табылады, оның беделін қалыптастырады және стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуді қамтамасыз етеді. Қоғам олардың кәсіби дамуына, уәждемесіне, еңбек қауіпсіздігі мен қолайлы жағдайларына, сондай-ақ шешім қабылдау үдерістеріне қатысуына ерекше көңіл бөледі.

4) Контрагенттер. Контрагенттер Қоғамның жеткізу тізбегін және серіктестік экожүйесін құрайды. Олардың қызметі арқылы нарық пен қоғамға жанама әсер жүзеге асырылады. Қоғам контрагенттермен жауапкершілік, ашықтық және этика қағидаттарына негізделген ұзақ мерзімді және өзара тиімді қатынастар орнатады.

5) Реттеуші органдар. Мемлекеттік реттеу органдары Қоғам қызметінің нормативтік шеңберін айқындайды. Қоғам заңнама мен реттеушілер талаптарын қатаң сақтай отырып, өз қызметінің қаржы және сақтандыру нарығының ережелеріне сәйкестігін қамтамасыз етеді.

6) Жергілікті қауымдастықтар және коммерциялық емес ұйымдар (МЕҰ). Қазақстан Республикасының өңірлерінде кең ауқымды қатысуының арқасында Қоғам жергілікті тұрғындармен және қауымдастықтармен белсенді өзара іс-қимыл жасайды, әлеуметтік жобалар мен қайырымдылық бастамаларды қолдайды. МЕҰ-мен ынтымақтастық әлеуметтік және экологиялық өзекті мәселелерді шешуге мүмкіндік береді.

7) Баспасөз құралдары (БАҚ). БАҚ Қоғам қызметі туралы ақпаратты кең аудиторияға жеткізудің маңызды арнасы болып табылады. БАҚ-мен ынтымақтастық қоғаммен ашық диалог қалыптастыруға, брендтің танымалдылығын арттыруға және ESG саласындағы қызметтің айқындығын қамтамасыз етуге ықпал етеді.

8) Қаржы нарығының қатысушылары. Маңызды серіктестер қатарына банктер, сақтандыру компаниялары, қаржы делдалдары, сарапшылар мен кеңесшілер жатады. Олардың бірлескен жұмысы тәжірибе алмасуды және салалық үздік тәжірибелерді қалыптастыруды қамтамасыз етеді.

9) ESG және тұрақты даму саласындағы халықаралық ұйымдар. Мұндай ұйымдар, оның ішінде олардың Қазақстандағы өкілдіктері, маңызды серіктестер мен дамудың қозғаушы күші болып табылады. Олар ESG саласындағы өзекті күн тәртібін қалыптастырады, әдістемелік және

сараптамалық қолдау көрсетеді, сондай-ақ халықаралық стандарттарды Қоғамның тәжірибесіне интеграциялауға жәрдемдеседі.

33. Қоғамның негізгі мүдделі тараптарымен өзара іс-қимыл оның қызметі шеңберінде келесі коммуникация арналары арқылы жүзеге асырылады.

Негізгі мүдделі тараптар	Өзара іс-қимыл тәсілдері / арналары
Мемлекеттік органдар **Реттеуші органдар**	Сұрату бойынша материалдарды ұсыну
	Электрондық пошта және/немесе телефон арқылы ақпараттық хабарламалар мен жазбаша өтініштер
	Қағаз және электрондық тасымалдағыштардағы хаттар
	Жылдық және аралық қаржылық есептер
	Қаржылық есептіліктің депозитарийі интернет-ресурсында жарияланымдар
Жалғыз акционер	Жалғыз акционердің қызметкерлерімен жеке өзара іс-қимыл
	Сұрату бойынша материалдарды ұсыну
	Электрондық пошта және/немесе телефон арқылы ақпараттық хабарламалар мен жазбаша өтініштер
	Қағаз және электрондық тасымалдағыштардағы хаттар
	Жылдық және аралық қаржылық есептер
	Жылдық есептер және тұрақты даму жөніндегі есептер
	«Қаржылық есептіліктің депозитарийі интернет-ресурсында жарияланымдар
	Баспасөз релиздері
	Корпоративтік интернет-ресурс
Клиенттер	Байланыс орталығы
	Корпоративтік интернет-ресурс
	Жарнамалық науқандар
	Әлеуметтік желілер
	Баспасөз релиздері
	Жылдық есептер және тұрақты даму жөніндегі есептер
	Клиенттердің қызмет көрсету сапасына қанағаттану деңгейін бағалау
	Филиалдар мен аумақтық бөлімшелер
	Филиалдар мен аумақтық бөлімшелер
Қызметкерлер	Қызметкерлердің қанағаттану деңгейі мен бөлімшелердегі әлеуметтік-психологиялық ахуалды зерттеу
	Корпоративтік пошта
	Корпоративтік пошта
	Ішкі коммуникация және хабарландырулар
	Оқыту
	Ерікті және волонтерлік қызмет
	Корпоративтік іс-шаралар

9. Қоғамның тұрақты даму жүйесін басқару

34. Қоғамда тұрақты даму саласындағы басқару жүйесі құрылады, оған мынадай элементтер кіреді:

1) Директорлар кеңесі, Басқарма және қызметкерлер деңгейінде Қазақстан Республикасында Біріккен Ұлттар Ұйымының орнықты даму қағидаттарын ұстану және орнықты даму мақсаттарын ұстану;

2) Қоғамның лауазымды адамдарының орнықты даму мәселелерін ілгерілетуге тартылуы;

3) үш құрамдас бөлік бойынша ішкі және сыртқы ахуалды талдау (экономика, экология, әлеуметтік мәселелер);

4) жеткізу тізбегін басқарудың тұрақтылығын қамтамасыз ету;

5) әлеуметтік, экономикалық және экологиялық салалардағы орнықты даму саласындағы тәуекелдерді айқындау;

6) мүдделі тараптардың картасын құру / байланысты тұлғалардың тізілімін жүргізу;

7) мемлекетпен және Қоғаммен өзара іс-қимылдың бағыттары мен форматтарын айқындау;

8) орнықты даму саласындағы мақсаттар мен ТНК айқындау, тиісті іс-шаралар жоспарын әзірлеу және жауапты тұлғаларды айқындау;

9) Басқарма мүшелерін және қоғамның басқа да қызметкерлерін Қоғам қызметіне орнықты даму қағидаттарын енгізуге ынталандыру, оның ішінде сыйақының орнықты даму саласындағы нәтижелермен байланысы;

10) тәуекелдерді басқаруды, жоспарлауды, адам ресурстарын басқаруды, инвестицияларды, есептілікті, операциялық қызметті, сондай-ақ даму жоспары мен шешім қабылдау процестерін қоса алғанда, орнықты дамуды түйінді процестерге интеграциялау;

11) орнықты даму саласындағы лауазымды адамдар мен қызметкерлердің біліктілігін арттыру;

12) орнықты даму саласындағы іс-шаралардың тұрақты мониторингі мен бағалауы, мақсаттар мен ТНК қол жеткізуді бағалау, түзету шараларын қабылдау, тұрақты жақсарту мәдениетін енгізу.

35. Қоғамның Директорлар кеңесі мен Басқармасы орнықты даму саласында тиісті жүйені қалыптастыруды және оны енгізуді қамтамасыз етеді.

36. Барлық деңгейдегі барлық қызметкерлер мен шенеуніктер жеке мінез-құлық және тиісті саясат пен стандарттарды сақтау арқылы тұрақты дамуға үлес қосады.

37. Осы саясатты іске асыру үшін Қоғам барлық бизнес-процестерге қағидаттарды енгізуді қамтамасыз ететін және Қоғамның уәкілетті органдары тарапынан осы Саясаттың ережелерін іске асыру мониторингін көздейтін орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарын әзірлейді және жыл сайын жаңартып отырады. Іс-шаралар жоспарында осы Саясатта көрсетілген ESG және тұрақты даму саласындағы міндеттерді шешуге бағытталған нақты нысаналы көрсеткіштер, бағдарламалар, жобалар мен бастамалар қамтылған. ESG және тұрақты даму саласындағы іс-шаралар жоспарының орындалу барысы тұрақты

негізде бағаланады және жыл қорытындысы бойынша Қоғамның тұрақты дамуы туралы есепте көрсетіледі.

38. Тұрақты даму саласындағы іс-шаралар жоспарлары:

1) үш негізгі сала бойынша ағымдағы жағдайды талдау: экономикалық, экологиялық және әлеуметтік. Бұл талдауды жүргізу кезінде ақпараттың дұрыстығы, уақтылығы және сапасы маңызды болып табылады;

2) орнықты даму саласындағы тәуекелдерді айқындау. Тәуекелдер тұрақты дамудың үш бағытына сәйкес бөлінеді, сонымен қатар байланысты бағыттарға әсер етуі және басқа тәуекелдерді қабылдауы мүмкін. Тәуекелдерді анықтау үшін қоғамға әсер етудің ішкі және сыртқы факторларына талдау жасалады;

3) мүдделі тараптардың анықтамалары және олардың қызметке ықпалы;

4) мақсаттарды, сондай-ақ мүмкіндігінше нысаналы көрсеткіштерді, ұйымның қызметін үш құрамдас бөлік бойынша жақсарту және жетілдіру жөніндегі іс-шараларды, жауапты тұлғаларды, ресурстарды және орындау мерзімдерін айқындау;

5) мақсаттардың, іс-шаралардың іске асырылуын тұрақты мониторингілеу және бағалау;

6) мүдделі тараптармен жүйелі және сындарлы өзара іс-қимыл жасау, кері байланыс алу;

7) қалыптастырылған жоспарды іске асыру;

8) тұрақты мониторинг және тұрақты есептілік;

9) ESG шеңберіндегі тиімділік көрсеткіштерін талдау, жоспардың нәтижелілігін бағалау, қорытындылар шығару және түзету және жақсарту шараларын қабылдау.

39. Қоғам ұзақ мерзімді кезеңдегі тұрақты даму үшін өзінің экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мақсаттарының дәйектілігін қамтамасыз етеді, оған Жалғыз акционер үшін ұзақ мерзімді құнның өсуі кіреді. Қоғамдағы тұрақты даму үш компоненттен тұрады: экономикалық, экологиялық және әлеуметтік. - экономикалық компонент Қоғамның қызметін ұзақ мерзімді құнның өсуіне, Жалғыз акционердің мүдделерін қамтамасыз етуге, процестердің тиімділігін арттыруға, еңбек өнімділігін арттыруға бағыттайды.

- экономикалық компонент Қоғамның қызметін ұзақ мерзімді құнның өсуіне, Жалғыз акционердің мүдделерін қамтамасыз етуге, процестердің тиімділігін арттыруға, еңбек өнімділігін арттыруға бағыттайды.

- қоршаған орта компоненті биологиялық және физикалық табиғи жүйелерге әсерді азайтуды, шектеулі ресурстарды оңтайлы пайдалануды, экологиялық таза, энергия мен материалды үнемдейтін технологияларды пайдалануды, қалдықтарды азайтуды және басқа да байланысты іс-шараларды қамтамасыз етеді.

– әлеуметтік құрамдас бөлік әлеуметтік жауапкершілік қағидаттарына негізделген, оған ең алдымен еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету және

қызметкерлердің денсаулығын сақтау, әділ еңбекақы төлеу және қызметкерлердің құқықтарын құрметтеу, персоналдың жеке дамуы, қызметкерлерге арналған әлеуметтік бағдарламаларды іске асыру, жаңа жұмыс орындарын құру, демеушілік пен қайырымдылық, экологиялық және білім беру акцияларын өткізу, сондай-ақ өзге де тиісті қызмет түрлері кіреді.

40. Тұрақты даму:

1) басқару жүйесі;

2) даму жоспарына;

3) тәуекелдерді басқаруды, жоспарлауды (дамудың бес жылдық жоспары), есептілікті, тәуекелдерді басқаруды, адами ресурстарды басқаруды, инвестицияларды, операциялық қызметті, сондай-ақ органдардан (Жалғыз акционер, Директорлар кеңесі, Басқарма) бастап және қатардағы қызметкерлермен аяқталатын барлық деңгейдегі шешімдер қабылдау процестерін қоса алғанда, түйінді процестерге интеграцияланған.

41. Орнықты даму саласындағы басқару жүйесінде орнықты даму саласындағы қағидаттарды, стандарттар мен тиісті саясаттар мен жоспарларды іске асыру үшін әрбір органның және барлық қызметкерлердің рөлдері, құзыреттері, жауапкершілігі айқындалады және бекітіледі.

42. Қоғамның Директорлар кеңесі орнықты дамуды енгізуге стратегиялық басшылық пен бақылауды жүзеге асырады. Қоғамның Басқармасы тиісті іс-шаралар жоспарын қалыптастырады және оны директорлар кеңесінің қарауына енгізеді. Орнықты даму мәселелерін дайындау мақсатында комитет құрылады немесе осы функциялар Қоғамның Директорлар кеңесі жанындағы қолданыстағы комитеттердің бірінің құзыретіне беріледі.

43. ESG және Қоғамның тұрақты дамуын басқару жүйесінің мақсаты экономикалық мүдделерді, әлеуметтік жауапкершілікті және экологиялық хабардарлықты біріктіретін компанияны дамытуға біртұтас көзқарасты қамтамасыз ету болып табылады. Жүйе келесі мақсаттарды көздейді:

1) Экологиялық, әлеуметтік, басқарушылық және экономикалық параметрлерді ескеретін ұзақ мерзімді өсудің теңдестірілген моделін құру арқылы қоғамның орнықты дамуын қамтамасыз ету. Бұл қоршаған ортаға және қоғамға жағымсыз әсерлерді азайтуды, ESG тәуекелдерін тиімді басқаруды және бәсекеге қабілеттілікті арттыру үшін жаңа өсу нүктелерін, инновациялар мен мүмкіндіктерді іздеуді қамтиды;

2) Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларын, сондай-ақ ESG стандарттары мен үздік практикаларын қоса алғанда, ерікті түрде қабылданған халықаралық шарттарды, келісімдер мен қағидаттарды қатаң есепке алу арқылы міндеттемелер мен реттеушілік талаптарды орындау;

3) Қоғамның әлеуетін дамыту және Жалғыз акционер, клиенттер, қызметкерлер, серіктестер және тұтастай Қоғам үшін ұзақ мерзімді пайданы

қамтамасыз ететін тұрақты бизнес-модельді қалыптастыру арқылы мүдделі тараптар үшін ең жоғары құндылықты құру;

4) Өзара іс - қимыл мен әріптестікті нығайту-мүдделі тараптармен жүйелі жұмыс, ұзақ мерзімді диалог құру және корпоративтік, салалық, ұлттық және халықаралық деңгейлерде орнықты даму саласындағы бастамаларды бірлесіп іске асыру.

44. ESG және Қоғамның тұрақты дамуын басқару жүйесінің тетіктері тұрақты даму саясаты мен іс-шаралар жоспары іс жүзінде жүзеге асырылатын құралдар болып табылады:

1) Операциялық жоспарлау: осы Саясатты және оны орындауға бағытталған орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарын әзірлеу және іске асыру;

2) Мақсатты көрсеткіштер мен мерзімдерді айқындау: ESG-қызметінің әрбір бағыты бойынша өлшенетін ТНК қалыптастыру, мерзімдер мен жауапты орындаушыларды бекіту;

3) Осы саясатты іске асыру үшін қажетті ішкі регламенттер мен рәсімдерді және орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарын қалыптастыру;

4) Ресурстарды айқындау: қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін қажетті қаржылық, адами, технологиялық және өзге де ресурстарды бөлу;

5) Қоғамның құрылымдық бөлімшелеріндегі ESG және орнықты даму саласындағы қызмет үшін рөлдерді айқындау және жауапкершілікті бекіту;

6) Мониторинг, бақылау және бағалау: орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарының орындалу барысын тұрақты тексеру, жетістіктерді талдау және қажет болған жағдайда іс-әрекеттерді түзету;

7) Коммуникация және ілгерілету: қызметкерлерді, клиенттерді, серіктестерді және қоғамды саясатты іске асырудың мақсаттары, міндеттері мен нәтижелері туралы жүйелі хабардар етуді ұйымдастыру;

8) мүдделі тараптармен тұрақты өзара іс-қимылды ұйымдастыру;

9) білім беру бағдарламалары: қызметкерлер мен мүдделі тараптарды ESG және тұрақты даму қағидаттарына оқыту, үздік тәжірибелерді енгізу үшін құзыреттерді дамыту;

10) басқару тетіктерін жетілдіру: жинақталған тәжірибені, нарықтық және реттеушілік жағдайлардың өзгеруін ескере отырып, саясатты, рәсімдер мен практикаларды қайта қарау;

11) Қоғамның Директорлар кеңесі мүшелерінің және атқарушы органының, Қоғамның құрылымдық бөлімшелері басшыларының ESG, орнықты даму мәселелері бойынша білімдерін, құзыреттері мен практикалық дағдыларын кеңейту.

45. Қоғам ESG және тұрақты даму факторларын қызметтің барлық салаларына біртіндеп біріктіре отырып, корпоративтік басқарудың көп деңгейлі жүйесін дамытуға ұмтылады. Мұндай жүйе үздік халықаралық тәжірибелерге,

корпоративтік басқару стандарттарының ұсынымдарына және бизнесті жауапты жүргізу қағидаттарына сәйкес келеді.

Тұрақты дамуды басқарудың негізгі деңгейлері келесідей бөлінеді:

1) Қоғамның Директорлар кеңесі тұрақты даму факторларын Қоғамның қызметіне интеграциялау тәсілдерін айқындайды; тұрақты дамудың басымдықтарын көрсететін Директорлар кеңесінің жұмысындағы рәсімдер мен практикаларды дамытады; ESG және тұрақты даму мәселелері бойынша функционалдық бағыттар аясында Директорлар кеңесі комитеттерінің міндеттерін белгілейді; қызметтің негізгі ESG-көрсеткіштерін айқындау және мониторингтеу тетіктерін белгілейді; жоғары деңгейдегі құжаттарды, оның ішінде осы Саясат пен Тұрақты даму саласындағы іс-шаралар жоспарын бекітеді, сондай-ақ олардың орындалуын бақылауды жүзеге асырады.

2) Қоғам Басқармасы орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарын әзірлеуді, сондай-ақ оның Қоғамның құрылымдық бөлімшелерінің орындалуын жедел бақылауды жүзеге асырады; Директорлар кеңесінің шешімдерінің орындалуын қамтамасыз етеді; ESG-ді бизнес-процестерге интеграциялау үшін ішкі регламенттер мен рәсімдерді қалыптастырады.

3) ESG және тұрақты дамуды басқаруға жүйелі тәсілді енгізетін ESG-бастамаларды іске асыруға жауапты Қоғамның құрылымдық бөлімшелері/қызметкерлері; ESG саласындағы басқа құрылымдық бөлімшелерге әдістемелік қолдау көрсетеді; ESG-бағыты бойынша мониторингті, деректерді жинауды және есептілікті ұсынуды қамтамасыз етеді.

4) тәуекелдерді басқару жөніндегі құрылымдық бөлімше ESG-тәуекелдерді анықтау, бағалау және мониторингтеу процестерін үйлестіреді; осы Саясат шеңберінде оларды азайту және басқару жөнінде ұсыныстар әзірлейді; ESG-тәуекелдерді қоғамның жалпы тәуекел-менеджмент жүйесіне біртіндеп біріктіреді.

5) орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарына қатысатын дербес құрылымдық бөлімшелер өздерінің бизнес-бағыттары шеңберінде ESG-бастамаларын іске асырады; олардың қызметіне байланысты ESG-іс-шараларды (мысалы, кадрлық бағдарламалар, процестерді цифрландыру, сатып алу қызметі) іс жүзінде енгізуге жауапты болады*)*;

6) Қоғамның орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарына қатысатын филиалдары өңірлік қолдау көрсетеді және өңірлік ESG-бастамаларын іске асырады, ESG-бастамаларын жергілікті жағдайларға бейімдейді және жергілікті қоғамдастықтармен өзара іс-қимыл жасайды.

46. Тұрақты даму жүйесінің тиімділігін бағалау көрсеткіштері:

- Қоғамның орнықты дамуы саласындағы, оның ішінде Қоғам жүзеге асыратын орнықты даму саласындағы барлық аспектілер бойынша мүдделі тараптардың сауалнамасы негізінде есептің сенімділік дәрежесін арттыру;

- қызметкерлердің тартылуын жыл сайынғы зерделеу шеңберінде алынатын кері байланысты талдау қорытындылары бойынша қызметкерлердің тартылу индексін арттыру;

- заңнаманы сақтамау мәселелері бойынша Қоғам атына өтініштер санын азайту: салыстыру есепті жылы өткен жылғы өтініштер санына қатысты өтініштердің жеке саны ретінде жүзеге асырылады.

10. Мониторинг және есептілік

47. Қоғам ESG және орнықты даму саласындағы өз қызметі туралы ақпараттың барынша ашық, адал және толық ашылуына ұмтылады. Ашықтықтың негізгі құралы Қоғамның нақты нәтижелері мен қол жеткізген ілгерілеуін көрсететін есептілікті дайындау және жариялау болып табылады.

48. Қоғам орнықты даму жөніндегі есептілікті жыл сайын дайындау кезінде:

- экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару саласындағы ақпаратты ашу бойынша Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту жөніндегі агенттігі тұлғасындағы қаржылық реттеушінің талаптарын сақтайды;

- есептілік саласындағы халықаралық стандарттар мен үздік тәжірибелерді басшылыққа алады *(оның ішінде GRI Standards (орнықты даму саласындағы Есептіліктің жаһандық стандарттары)*; SASB Standards *(салалық ESG-көрсеткіштер бойынша стандарттар);* ХҚЕС *S1 «Тұрақты дамумен байланысты қаржылық ақпаратты ашуға қойылатын жалпы талаптар»; ХҚЕС S2 «Климатқа байланысты ақпаратты ашу»).*

- есептіліктің барлық мүдделі тараптар үшін қолжетімді және түсінікті болуын қамтамасыз етеді;

- есептерде қол жеткізілген нәтижелерді де, болашаққа арналған жоспарларды да, оның ішінде нысаналы көрсеткіштерді де көрсетеді;

- жетістіктер мен мәселелерді, сондай-ақ мәселелерге ден қою тәсілдерін қоса алғанда, Саясатты іске асырудың және орнықты даму жүйесінің тиімділігінің объективті және тұтас көрінісін көрсетуге ұмтылады.

49. Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес орнықты даму жөніндегі ақпаратты орнықты даму туралы жеке есеп түрінде немесе Қоғамның жылдық есебінің құрамында ұсынуға жол беріледі, бұл ретте жылдық есептің мазмұнына қойылатын талаптар келесі ақпараттың болуын көздейді:

1) Қоғамның Директорлар кеңесі төрағасының жолдауы;

2) Басқарма төрағасының жолдауы;

3) Қоғам туралы: жалпы мәліметтер;

4) есепті жылдағы қаржылық және операциялық қызметтің нәтижелері;

5) барлық деңгейдегі еншілес/тәуелді заңды тұлғаларды қоса алғанда, активтердің құрылымы, олардың қаржылық және операциялық қызметіне шолу және негізгі қорытындылар;

6) алдағы кезеңдерге арналған мақсаттар мен жоспарлар;

7) елеулі тәуекел факторлары және тәуекелдерді басқару жүйесі;

8) корпоративтік басқару;

9) ESG *(экологиялық және әлеуметтік жауапкершілік, корпоративтік басқару)* қағидаттарын енгізуге және қолдануға, қоғамның орнықты дамуына және Қоғамның Қазақстан Республикасында БҰҰ Орнықты даму мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлесіне бағытталған іс-шаралар мен қызмет;

10) сыртқы аудитордың қорытындысы және түсіндірме жазбалары бар қаржылық есептілік;

11) жылдық есепке енгізілетін талдамалық көрсеткіштер мен деректерде алдыңғы кезеңмен салыстырғандағы салыстырмалы талдау және қол жеткізілген ілгерілеу (регресс) көрсетіледі (өткен жылғы жылдық есепте келтірілген ұқсас көрсеткіштердің мәндерімен салыстыру).

50. ESG және орнықты даму жөніндегі есептілікті дайындау жүйесі шеңберінде Қоғам келесі есептілік түрлерін қамтитын көпдеңгейлі тәсілді қолдана алады:

1. Орнықты даму жөніндегі жылдық есеп (ESG-есеп) – Қоғамның экологиялық, әлеуметтік және басқару салаларындағы қызметінің нәтижелерін, сондай-ақ алдағы кезеңге арналған жоспарлар мен нысаналы көрсеткіштерді көрсететін негізгі жария құжат;

2. ESG бойынша ішкі тұрақты есептер – осы Саясат пен орнықты даму саласындағы Іс-шаралар жоспарының орындалуын мониторингілеу мақсатында қалыптастырылады.

3. Арнайы тақырыптық есептер – орнықты даму мен ESG-нің жекелеген бағыттары бойынша жасалады (мысалы, ХҚЕС S2 талаптарына сәйкес климаттық тәуекелдер жөніндегі есеп, әлеуметтік жобалар мен қайырымдылық жөніндегі есептер, ресурстарды басқару және энергия тиімділігі жөніндегі есептер және т.б.).

4. Интеграцияланған есеп *(перспективада)* – қаржылық және ESG-ақпаратты халықаралық интеграцияланған есептілік практикасына сәйкес бір құжатта біріктіреді, бұл мүдделі тараптарға Қоғамның қызметі туралы кешенді түсінік алуға мүмкіндік береді.

51. ESG және орнықты даму жөніндегі есептілік шеңберінде ашылатын ақпараттың толықтығы мен салыстырмалылығын қамтамасыз ету үшін келесі нысандар пайдаланылуы мүмкін:

1-нысан. Экологиялық көрсеткіштер (Е). Келесі ақпаратты қамтуы мүмкін: парниктік газдар шығарындылары; энергия тұтыну және энергия

тиімділігі; су мен табиғи ресурстарды пайдалану; түзілген қалдықтардың көлемі және қайта өңдеу деңгейі; «жасыл» және климаттық жобаларға инвестициялар.

2-нысан. Әлеуметтік көрсеткіштер (S). Келесі ақпаратты қамтуы мүмкін: қызметкерлердің саны мен құрылымы (жынысы, жасы, аумақтары, лауазым санаттары бойынша); еңбек жағдайлары, қызметкерлердің денсаулығын қорғау және қауіпсіздігі; персоналды оқыту, дамыту және мансаптық өсу бағдарламалары; қызметкерлердің тартылу және қанағаттану деңгейі; әлеуметтік жобалар мен қайырымдылық қызметі; адам құқықтарының сақталуын, мүмкіндіктер теңдігін қамтамасыз ету, кемсітушілікке жол бермеу.

3-нысан. Басқарушылық көрсеткіштер (G). Келесі ақпаратты қамтуы мүмкін: корпоративтік басқару құрылымы; Директорлар кеңесінің тәуелсіз мүшелерінің үлесі; сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар және ішкі бақылау; ESG-тәуекелдерін айқындау мен басқаруды қоса алғанда, тәуекел-менеджмент жүйесі; акционерлердің, клиенттердің және өзге де мүдделі тараптардың құқықтарын қорғау; ақпараттық қауіпсіздік және деректерді қорғау саласындағы саясат.

52. Орнықты даму жөніндегі жылдық есеп (ESG-есеп) орнықты даму мәселелеріне жауапты қызметкер және/немесе құрылымдық бөлімше тарапынан дайындалады, Қоғамның Директорлар кеңесімен бекітіледі және Қоғамның интернет-ресурсында жарияланады.

53. Сыртқы орта, реттеушілік талаптар және мүдделі тараптардың сұраныстары уақыт өте келе өзгеруі мүмкін. Осыған байланысты Қоғам ESG және орнықты даму саласындағы жекелеген аспектілер мен міндеттерге мониторинг жүргізеді және қажет болған жағдайда ағымдағы жағдайға және орын алып жатқан өзгерістерді ескере отырып, сондай-ақ стратегиялық құжаттар жаңартылған кезде, осы Саясатты бейімдейді.

3-ТАРАУ. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

54. Саясат ESG саласындағы бірыңғай корпоративтік қағидаттар мен тәсілдерді бекітеді; корпоративтік әлеуметтік жауапкершіліктің мақсаттары мен басымдықтарын айқындайды; мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау қағидаларын белгілейді; ESG бойынша қаржылық емес есептілікті дайындау және ашу тәртібін реттейді.

55. Саясат орнықты бизнес-практикаларды қалыптастыруға, ESG-факторларды Қоғамның операциялық қызметіне интеграциялауға және Қоғамның қаржы нарығындағы жауапты қатысушы ретіндегі беделін нығайтуға негіз болады.

56. Осы Саясатта көзделмеген мәселелер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес реттеледі.

57. Қазақстан Республикасының заңнамасына өзгерістер енгізілуі нәтижесінде осы Саясаттың жекелеген нормалары оларға қайшы келген

жағдайда, Қоғамның Басқармасы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын басшылыққа алады.

58. Саясат Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген күнінен бастап күшіне енеді.

Келісу кестесі

Көшірмесі	Коды	Басылым	Әзірлеуге/өзектендіруге жауапты	
	С МАК 16	бірінші	Э. Муслимов	
			күні	қолы
			01.10 2025 ж.	

Нормативтік мерзім	Келісуге келіп түскен күні	Т.А.Ә.	Келісу нәтижесі			
			Ескертулермен қайтарылды		Келісілді	
			күні	қолы	күні	қолы
3 жұмыс күні		Р.О. Жаксыбаев				ЭЦҚ
3 жұмыс күні		Э.Б. Абдрашева				ЭЦҚ
3 жұмыс күні		Ж.К. Абуова				ЭЦҚ
3 жұмыс күні		Г.Р. Баймуратова				ЭЦҚ